

HABARNAM
ÎN ORAȘUL SOARELUI

Nikolai Nosov

HABARNAM
în Oraşul Soarelui

Traducere din limba rusă de GABRIELA RUSSO

Ilustrații de A. LAPTEV

HUMANITAS
junior

Redactor: Cătălin Strat
Tehnoredactor: Nicolae Vasilescu
Coperta: Angela Rotaru
Corector: Patricia Rădulescu
DTP: Carmen Petrescu

Tipărit la „Proeditură și Tipografie“

НИКОЛАЙ НОСОВ
НЕЗНАЙКА В СОЛНЕЧНОМ ГОРОДЕ

Textul în limba rusă, ilustrațiile © Nosov

© HUMANITAS, 2011, pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-973-50-3002-5
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

Capitolul I

Habarnam visează

Cred că unii dintre cititorii mei au făcut de mult cunoștință cu Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi. Era vorba acolo despre o țară de basm în care trăiau pitici și piticuțe, adică niște băieței și fetițe mici de tot sau, cum li se mai spunea, prichindei și prichindute. Un asemenea pitic-prichindel era și Habarnam. Locuia în Orașul Florilor, pe strada Campanulelor, împreună cu prietenii săi Știetot, Grăbilă, Zăpăcilă, cu mecanicii Șurubel și Piuliță, cu muzicantul Guzlă, pictorul Acuarelă, doctorul Pilulă și mulți alții. În carte se mai povestește cum Habarnam și prietenii săi au făcut o călătorie cu balonul, cum au stat un timp în Orașul Verde și în Orașul Zmeielor, despre ce au văzut și au învățat acolo. Întorși din călătorie, Știetot și prietenii săi s-au pus pe treabă: s-au apucat să construiască podul peste pârâul Castraveților, conducta de apă făcută din tulpină de stuf și fântânile pe care le văzuseră în Orașul Verde.

După ce prichindeii au reușit să le facă pe toate acestea, s-au apucat să instaleze lumină electrică pe străzi, să-și pună telefon, ca să poată vorbi între ei fără să iasă din casă, iar Șurubel și Piuliță au construit un televizor sub îndrumarea lui Știetot, ca să poată vedea acasă filme și spectacole de teatru.

După cum se știe deja, la întoarcerea din călătorie, Habarnam a căpătat mai multă minte, s-a apucat să citească și să scrie, a citit toată gramatica și aproape toată aritmetica, a început să rezolve probleme și

chiar a vrut să învețe fizică sau, cum îi zicea în glumă, fizică-mizică, dar tocmai atunci, nu se știe de ce, i-a trecut cheful să mai învețe. Lucrul acesta se întâmplă des în țara prichindeilor. Să luăm, de exemplu, un prichindel oarecare: acesta fâgăduiește marea cu sarea, îi tot dă din gură că va face una și alta, că mișcă munții din loc și chiar că-i răstoarnă cu susu-n jos, muncește din răspuțeri câteva zile, iar pe urmă începe încetul cu încetul să tragă chiulul.

Firește, nimeni nu spune că Habarnam era un leneș incorigibil. Mai bine zis, s-a abătut pur și simplu de la drumul drept. Cum ajunsese să știe și el slovele ca lumea, ședea zile întregi aplecat deasupra cărților, dar nu citea ce trebuia, ci doar ce i se părea mai interesant, citea mai ales basme. Citind basme pe săturate, a încetat de tot să se mai ocupe de vreo altă treabă și, cum se spune, s-a cufundat în visuri. S-a împrietenit cu prichinduța Țintișoara, care se lăuda că și ei îi plac grozav basmele. Furișându-se într-un loc retras, Habarnam și Țintișoara au început să viseze la tot felul de minuni – la tichia care te face nevăzut, la covorul zburător, la cizmele de șapte leghe ori la farfurioarele de argint și merele vrăjite, la baghetele magice, la zgripturoaice și la căpcăuni, la vrăjitorii și vrăjitoarele cele rele, și la zânele cele bune. Numai asta făceau, își povesteau unul altuia basme de tot felul, dar cel mai mult le plăcea să se întrebe care dintre minunățiile astea e mai ceva decât celelalte: tichia care te face nevăzut ori covorul zburător, fluierul fermecat ori cizmele de șapte leghe? Și, tot discutând, se înfierbântau atât de tare, că uneori ajungeau

chiar la bătaie.

Odată au discutat două zile la rând, iar Habarnam a reușit să-i demonstreze Țintișoarei că bagheta magică e mai ceva decât toate celelalte, pentru că acela care pune stăpânire pe ea poate să capete tot ce-și dorește. Este de ajuns s-o învârtă cu putere și să spună: „Vreau să am tichia care mă face nevăzut sau cizmele de șapte leghe“, și toate astea apar dintr-odată.

— Lucrul cel mai de seamă, spunea Habarnam, e faptul că acela

care are bagheta poate să învețe fără efort, adică nici nu-i nevoie să învețe, ci doar s-o miște și să spună, să zicem: „Vreau să știu aritmetică și să vorbesc limba franceză“ – și numaidecât se trezește că știe aritmetică și că vorbește franțuzește.

După ce a rostit vorbele acestea, Habarnam umbla ca vrăjit. Se trezea adeseori noaptea, sărea din pat, bolborosea ceva numai pentru sine și dădea din mâini. Își închipuia, pare-se, că agită bagheta magică. Doctorul Pilulă a observat că se întâmplă ceva rău cu Habarnam și i-a spus că, dacă nu încetează cu scenele lui nocturne, va trebui să-l lege de pat cu o frânghie și să-i dea ulei de ricin. Bineînțeles că Habarnam s-a speriat și s-a mai potolit.

Odată, Habarnam se întâlnește cu Țintișoara pe malul râului. Se așezară pe un castravete verde și mare, unul dintre aceia care creșteau cu duiumul în jur. Soarele se ridicase sus și încălzea cum trebuie pământul, dar lui Habarnam și Țintișoarei nu le era cald deloc, întrucât castravetele, pe care stăteau întocmai ca pe o băncuță, era destul de rece, iar de sus îi apărau frunzele lui late, acoperindu-i ca niște umbrele verzi, uriașe. Un vânticel ușor făcea să freamete iarba și apa să se încrețească în vălurile mici care străluceau în soare. Mii de raze, ca niște iepurași zburdalnici, răsfrânte de oglinda apei, dansau pe frunzele castravetelui, luminându-le pe dedesubt cu un fel de lumină misterioasă. Părea că până și aerul de sub frunzele unde stăteau Habarnam și Țintișoara freamătă și se înfioară, că bate din nenumărate aripioare nevăzute, și totul arăta cumva straniu, ca o vrajă. Dar Habarnam și Țintișoara nu simțeau că-i înconjoară vreo vrajă, pentru că erau destul de obișnuiți cu tot tabloul acesta și, pe deasupra, fiecare era ocupat cu gândurile sale. Țintișoara voia tare mult să discute cu el despre basme, dar Habarnam, nu se știe de ce, tăcea cu încăpățănare și avea o față atât de acră și de supărată, încât ea nu îndrăznea să intre în vorbă cu el.

În cele din urmă, Țintișoara nu mai răbdă și-l întrebă:

— Ți s-au înecat corăbiile, Habarnam? Ia spune-mi! De ce arăți așa de plictisit?

— De unde ai scos-o că mi s-au înecat corăbiile? răspunse Habarnam. Sunt plictisit pentru că mă plictisesc.

— Poftim răspuns! izbucni în râs Țintișoara. E plictisit pentru că se plictisește. Încearcă să fii mai clar.

— Păi, gândește-te și tu, spuse Habarnam, gesticulând într-una. În orașul nostru, nu știu cum se face, dar nimic nu e cum trebuie să fie. Nu se întâmplă nici un fel de minuni, de vrăjitorii... mă-nțelegi? Nu se compară cu ce era pe vremuri! Atunci întâlneai aproape la fiecare pas vrăjitori, zgripturoaice, ba chiar

căpcăuni. Nu degeaba se vorbește despre ei în basme.

— Nu degeaba, se-nțelege, încuviință Țintișoara. Dar să știi că vrăjitorii au existat nu numai în vremurile de demult. Există și astăzi, numai că nu oricine poate să-i întâlnească.

— Cine să-i întâlnească? Tu, te pomenești! o întrebă Habarnam în zeflema.

— Ei, ce tot spui acolo! zise Țintișoara dând din mâini enervată. Doar știi că sunt fricoasă, dacă m-aș întâlni acum cu un vrăjitor, cred că de spaimă n-aș scoate nici un cuvânt. Nu mă îndoiesc că tu ai putea să stai de vorbă cu un vrăjitor, pentru că ești foarte curajos.

— Cred și eu că sunt curajos, întări Habarnam. Numai că nu pricep de ce nu m-am întâlnit până acum cu nici unul.

— Pentru că nu-i de ajuns să fii curajos, spuse Țintișoara. Am citit cândva într-un basm că trebuie să faci trei fapte bune la rând. Abia atunci apare în fața ta vrăjitorul și-ți dă tot ce-i ceri.

— Chiar și bagheta magică?

— Chiar și bagheta magică.

— Ia te uită! se minună Habarnam. Ce faptă e socotită, după tine, o faptă bună? Dacă eu, de exemplu, mă scol dimineța și mă spal cu apă rece și săpun, asta înseamnă că fac o faptă bună?

— Sigur că da, spuse Țintișoara. Dacă cuiva îi e greu și tu îl ajuți, dacă cineva e jignit și tu îi iei apărarea, toate acestea sunt tot fapte bune. Chiar și atunci când cineva îți oferă ajutorul, iar tu îi mulțumești, înseamnă că faci o faptă bună, pentru că trebuie să fii întotdeauna recunoscător și politicos.

— Ce mai, după părerea mea, nu-i o treabă grea, spuse Habarnam.

— Ba nu, e foarte grea, îl contrazise Țintișoara, pentru că trebuie să faci trei fapte bune una după alta, iar dacă între ele se nimerește măcar o singură faptă rea, nu iese nimic, și trebuie s-o iei de la capăt. În afară de asta, fapta bună e socotită bună numai atunci când o faci dezinteresat, fără să te gândești că poți trage cine știe ce foloase de pe urma ei.

— Cred și eu, aprobă Habarnam. Ce fel de faptă bună mai e aceea pe care o faci cu gândul la vreun folos? Ei bine, azi mă mai odihnesc nițel, iar de mâine încep să fac fapte bune, și dacă tot ce mi-ai spus e adevărat, atunci bagheta magică va ajunge curând în mâinile mele.

Capitolul II

Cum a făcut Habarnam fapte bune

Zia următoare, Habarnam se sculă mai devreme ca de obicei, cu gândul să facă fapte bune. Mai întâi se spală cum trebuie cu apă rece, fără să se zgârcească la săpun, apoi se spală bine pe dinți.

„Uite prima faptă bună“, își spuse în sinea lui, ștergându-se cu prosopul și pieptănându-și părul cu mult zel, în fața oglinzii.

Grăbilă îl văzu învârtindu-se în fața oglinzii și-i spuse:

— Bravo, bravo! Ești frumos, n-am ce zice!

— În orice caz, mai frumos ca tine! răspunse Habarnam.

— Bineînțeles. Trebuie să cauți mult ca să găsești o mutră ca a ta!

— Ce-ai spus? De-a cui mutră vorbești? De-a mea? se înfurie Habarnam și numai ce-l lovi pe Grăbilă cu prosopul pe spinare.

Grăbilă se feri ridicând mâna și o luă la fugă.

— Din ăștia-mi ești, nenorocitele! strigă Habarnam în urma lui Grăbilă. S-a ales praful de fapta bună din cauza ta!

Într-adevăr, de fapta bună se alesese praful, pentru că Habarnam făcuse, fără îndoială, o faptă rea înfuriindu-se pe Grăbilă și lovindu-l cu prosopul. Acum trebuia să ia totul de la capăt.

După ce-și mai veni puțin în fire, Habarnam începu să-și frământa mintea tot gândindu-se ce altă faptă bună ar putea să facă, dar nimic serios nu-i trecu prin cap. Până la gustarea de dimineață nu izbuti să ia vreo hotărâre, dar după ce mănăcă, mintea începu să-i meargă mai bine. Văzându-l pe doctorul Pilulă pisând într-o piuliță niște prafuri pentru doctoriile lui, îi spuse:

— Tu, Pilulă, muncești și iar muncești, îi ajuți mereu pe alții, dar pe tine nimeni nu vrea să te ajute. Dă-mi să-ți pisez eu medicamentul.

— Poftim, acceptă Pilulă. E foarte frumos că vrei să mă ajuți. Toți trebuie să ne ajutăm între noi.

Îi dădu lui Habarnam piulița și acesta se apucă să piseze prafurile, iar Pilulă prepară din ele pilule. Habarnam fu cuprins de un asemenea entuziasm, încât măcină mai multă pulbere decât era nevoie.

„Nu-i nimic, se gândi el. Nu strică. Am făcut, în schimb, o faptă bună.“

Treaba s-ar fi terminat cum nu se poate mai bine, dacă Limonadă și Gogoasă n-ar fi văzut cu ce se îndeletnicește Habarnam.

— Ia te uită, spuse Gogoasă, pesemne că Habarnam s-a hotărât să se facă și el doctor. Ce distracție o să fie când o să se apuce să ne îngrijească pe toți!

— Nu, altceva-i la mijloc. Sunt sigur că vrea să-i intru pe sub piele lui Pilulă ca să nu-i dea ulei de ricin.

Auzind vorbele astea spuse în batjocură, Habarnam se înfurie și se pregăti să arunce în Limonadă cu piulița:

— Tu, Limonadă, să taci, că de nu îți dau una cu piulița...

— Stai! Stai! începu să strige doctorul Pilulă.

Și încercă să-i ia piulița din mână, dar Habarnam nu i-o dădu, și se luură la bătaie. În toiul încăierării, Pilulă se împiedică de masă, masa se

răsturnă, toată pulberea se împrăștie pe podea, pilulele se risipiră în toate părțile. Pilulă reuși cu chiu cu vai să-i ia cu forța piulița și-i strigă:

— Marș de aici, netrebnice! Să nu te mai văd! Câte pilule s-au prăpădit fără rost!

— Ah, măi Limonadă! Urâciosule! Îl ocără Habarnam. Să te prind numai, că-ți arăt eu ție! Ce faptă bună s-a irosit!

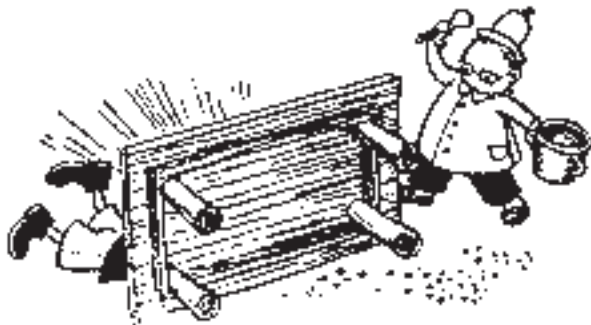
Da, fapta bună se irosise și de data aceasta, înainte ca Habarnam s-o ducă măcar până la capăt.

Așa au mers lucrurile toată ziua. Oricât s-a străduit Habarnam, n-a reușit să facă nici măcar două fapte bune una după alta, darămite trei. Dacă a avut noroc și a făcut o faptă bună, după aceea a făcut neapărat o pozna, iar altă dată dintr-o faptă bună la început a ieșit imediat o prostie.

În noaptea aceea, Habarnam n-a putut mult timp să adoarmă tot gândindu-se de ce îi ies lui toate pe dos. Până la urmă a înțeles că e cam necioplit din fire și că de acolo i se trag eșecurile. Era de ajuns ca unul să glumească pe socoteala lui sau să-i facă o observație cât de neînsemnată, că imediat se supăra, începea să țipe și chiar sărea la bătaie.

— Nu-i nimic, se consolă Habarnam. Măine o să fiu mai politicos, și treaba o să meargă strună.

A doua zi dimineța, Habarnam parcă a renăscut. A fost foarte politicos și bine-crescut. Dacă se adresa cuiva cu o rugămintă, atunci spunea neapărat „te rog“ – vorbă pe care nimeni n-o auzise vreodată venind de la el. Mai mult decât atât, se străduia să facă fiecăruia câte un serviciu, să-i mulțumească pe toți. Văzând că Zăpăcilă nu-și găsește căciula, care dispărea mereu, Habarnam se apucă s-o caute prin toată camera și o găsi, în cele din urmă, sub pat. După aceea îi ceru scuze lui Pilulă pentru cele întâmplate în ajun și-l rugă să-i dea voie să piseze iar prafurile. Doctorul Pilulă nu-i dădu voie să piseze prafurile, în schimb, îi dădu sarcina să culeagă din grădină niște lăcrămioare, de care avea nevoie ca să pregătească picături pentru ochi. Habarnam își îndeplini sarcina cu multă sârguință. Apoi dădu cu cremă cizmele cele noi ale lui Glonțșor, vânătorul, și la urmă se apucă să măture podelele din camere, cu toate că

Cuprins

Capitolul I

Habarnam visează / 5

Capitolul II

Cum a făcut Habarnam fapte bune / 9

Capitolul III

Visul lui Habarnam se împlinește / 15

Capitolul IV

Habarnam și Țintișoara se întâlnesc
cu Murdărici-Pestrițu / 22

Capitolul V

Cum au pornit în călătorie Habarnam, Țintișoara
și Murdărici-Pestrițu / 29

Capitolul VI

Aventurile sunt abia la început / 35

Capitolul VII

Călătoria continuă / 41

Capitolul VIII

Circulina și Planetaria / 46

Capitolul IX

Radiolina / 51

Capitolul X

Cum au ajuns Habarnam, Țintișoara și Pestrițu
în Orașul Soarelui / 58

Capitolul XI

La sfârșitul zilei / 66

Capitolul XII

Cum a ajuns Habarnam
să stea de vorbă cu conștiința lui / 74

Capitolul XIII

Foiță și Buchia / 79

Capitolul XIV

Habarnam citește ziarul și află
unde poate să-l găsească pe Foiță / 85

Capitolul XV

La grădina zoologică / 90

Capitolul XVI

Cum s-au întâlnit Habarnam, Țintișoara și Pestițu
cu Bălțatu și ce-a ieșit de aici / 98

Capitolul XVII

Întâlnirea cu Cubuleț / 108

Capitolul XVIII

La Comitetul pentru arhitectură / 117

Capitolul XIX

La teatru / 123

Capitolul XX

Cum s-au întâlnit Habarnam și prietenii lui
cu inginerul Nit / 132

Capitolul XXI

Habarnam și însoțitorii săi fac o excursie
la fabrica de confecții / 139

Capitolul XXII

Pășaniile polițistului Țignal / 147

Capitolul XXIII

Habarnam are din nou muștrări
de conștiință / 158

Capitolul XXIV
Cum s-a îmbolnăvit Habarnam de febra șahului / 165

Capitolul XXV
Cum a fost găsit Țignal / 173

Capitolul XXVI
Evenimente importante / 179

Capitolul XXVII
Năzdrăvăniile vânturaticilor / 186

Capitolul XXVIII
Ce descoperire a făcut profesorul Goangă / 193

Capitolul XXIX
Întâlnirea cu vechii prieteni / 199

Capitolul XXX
Cum a pierdut Habarnam bagheta magică / 209

Capitolul XXXI
Întâlnirea cu vrăjitorul / 218

Capitolul XXXII
Ziua mănușilor / 226

Capitolul XXXIII
Habarnam, Țintișoara și Pestrițu ajung să fie
frați ai Soarelui / 232

